

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja
Komisja Sprawiedliwości i Praw
Człowieka

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu Komisja Sprawiedliwości i Praw Człowieka wnosi projekt ustawy:

- o zmianie ustawy - Kodeks karny wykonawczy.

Do reprezentowania stanowiska Komisji w pracach nad projektem ustawy został upoważniony poseł Paweł Śliz.

Przewodniczący Komisji

(-) Paweł Śliz

USTAWA

z dnia ..... 2025 r.

o zmianie ustawy - Kodeks karny wykonawczy

Art. 1.

W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny wykonawczy (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 523 z późn. zm.) w art. 217c po § 2 dodaje się § 2a w brzmieniu:

„§ 2a. Jeżeli tymczasowo aresztowany ma ustanowionego obrońcę, organ, do którego dyspozycji tymczasowo aresztowany pozostaje na wniosek obrońcy, przesyła niezwłocznie do dyrektora aresztu śledczego, w którym przebywa tymczasowo aresztowany, zarządzenie o bezterminowej zgodzie na korzystanie przez tego tymczasowo aresztowanego z aparatu telefonicznego w celu utrzymywania kontaktu z ustanowionym w sprawie obrońcą. Zgoda jest skuteczna do czasu prawomocnego zakończenia postępowania, także w przypadku zmiany w toku postępowania organu, do którego dyspozycji tymczasowo aresztowany pozostaje lub jednostki penitencjarnej, w której wykonywane jest tymczasowe aresztowanie. Z chwilą zawiadomienia organu, do którego dyspozycji tymczasowo aresztowany pozostaje, o ustaniu stosunku obrończego, organ z urzędu wydaje zarządzenie o uchyleniu zarządzenia, o którym mowa w zdaniu pierwszym i przesyła je niezwłocznie do dyrektora aresztu śledczego, w którym przebywa tymczasowo aresztowany.”

Art. 2.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Uzasadnienie

I. WSTĘP

Celem projektu ustawy jest zapewnienie osobie tymczasowo aresztowanej pełnej realizacji prawa do obrony, w tym zniesienie barier o charakterze techniczno-organizacyjnym, w aspekcie realizacji prawa do porozumiewania się z obrońcą za pośrednictwem aparatu telefonicznego. Potrzeba wydania projektowanej regulacji ma swe uzasadnienie także w zwolnieniu organu procesowego z dodatkowych czynności techniczno-organizacyjnych, które łączą się koniecznością każdorazowego rejestrowania i rozpoznania kolejnego wniosku o zgodzie na korzystanie z aparatu telefonicznego osoby tymczasowo aresztowanej z jej obrońcą oraz fizycznego wydania stosownego zarządzenia, w tym jego doręczenia.

Prawo oskarżonego pozbawionego wolności do korzystania z pomocy obrońcy, w tym w płaszczyźnie swobodnych z nim kontaktów za pośrednictwem aparatu telefonicznego ma swoje umocowanie konstytucyjne w art. 42 ust. 2 Konstytucji RP (zob. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 17 lutego 2004 r., SK 39/02, OTK-A 2004/2, poz. 7). Prawo to stanowi nadto wyraz realizacji prawa osoby tymczasowo aresztowanej do bycia traktowanym w sposób humanitarny (zob. P. Tarwacki, Prawo dostępu zatrzymanego procesowo do uprawnionego prawnika jako gwarancja właściwego traktowania, PWP 2008/59, s. 21). Prawo tymczasowo aresztowanego do porozumiewania się z obrońcą jako element prawa do obrony wynika także z art. 48 ust. 2 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej, z art. 6 ust. 3 lit. b i c Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, z art. 14 ust. 3 lit. b i d Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych, jak również z treści 18 zasady Zbioru zasad mających na celu ochronę wszystkich osób poddanych jakiegokolwiek formie aresztowania bądź uwięzienia - rezolucja Zgromadzenia Ogólnego ONZ 43/173 z dnia 9 grudnia 1988 r. Dodać uzupełniająco należy, że w rozumieniu art. 8 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności korespondencją są różne sposoby komunikowania się, a zatem również rozmowa telefoniczna. W orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka pojęcie „korespondencja” interpretowane jest jako bezpośrednie komunikowanie się za pośrednictwem pisma lub środków technicznych z konkretnie oznaczonymi osobami (L.

Garlicki [w:] Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności. T. I. Komentarz do art. 1–18, red. L. Garlicki, Warszawa 2010, s. 542).

II. OBECNY STAN PRAWNY I POTRZEBA ZMIAN

W obecnie obowiązującym stanie prawnym zgodnie z art. 42 ust. 2 Konstytucji RP każdy, przeciw komu prowadzone jest postępowanie karne, ma prawo do obrony we wszystkich stadiach postępowania. Może on w szczególności wybrać obrońcę lub na zasadach określonych w ustawie korzystać z obrońcy z urzędu. W myśl art. 73 § 1 Kodeksu postępowania karnego (dalej k.p.k.) oskarżony tymczasowo aresztowany może porozumiewać się ze swym obrońcą podczas nieobecności innych osób oraz korespondencyjnie.

Realizacja prawa do obrony jako prawa podstawowego, w płaszczyźnie prawa tymczasowo aresztowanego do porozumiewania się ze swym obrońcą za pośrednictwem aparatu telefonicznego w aspekcie wykonawczym uregulowana jest w Kodeksie karnym wykonawczym (dalej k.k.w.), całościowo w art. 217c.

Zgodnie z art. 217c § 1 k.k.w. tymczasowo aresztowany: 1) może korzystać z aparatu telefonicznego, z zastrzeżeniem § 2 i 3, na zasadach określonych w regulaminie organizacyjno-porządkowym wykonywania tymczasowego aresztowania, za zgodą organu, do którego dyspozycji pozostaje; 2) nie może korzystać z innych środków łączności przewodowej i bezprzewodowej. W myśl § 2, organ, do którego dyspozycji tymczasowo aresztowany pozostaje, wydaje zarządzenie o zgodzie na korzystanie z aparatu telefonicznego, chyba że zachodzi uzasadniona obawa, że zostanie ona wykorzystana: 1) w celu bezprawnego utrudniania postępowania karnego; 2) do popełnienia przestępstwa, w szczególności podżegania do przestępstwa. Zgodnie z § 3 w wypadku, gdy tymczasowo aresztowany pozostaje do dyspozycji kilku organów, wymagana jest zgoda każdego z nich, chyba że organy te zarządzają inaczej. Stosownie do § 4 na zarządzenie o odmowie wyrażenia zgody na korzystanie z aparatu telefonicznego tymczasowo aresztowanemu przysługuje zażalenie do sądu, do którego dyspozycji pozostaje. Zażalenie na zarządzenie prokuratora rozpoznaje prokurator nadrzędny.

Przepis art. 217c § 1 k.k.w. gwarantuje osobie tymczasowo aresztowanej prawo do korzystania z aparatu telefonicznego. Realizacja tego uprawnienia nabiera

szczególnego znaczenia w płaszczyźnie utrzymywania kontaktu tymczasowo aresztowanego z jego obrońcą. Dopełnia tym samym realizacji prawa do obrony tymczasowo aresztowanego. Niemniej jednak zgodnie z art. 217c § 2 k.k.w. w aspekcie techniczno-organizacyjnym realizacja tego prawa wymaga zmaterializowania się w postaci wydania przez organ, do dyspozycji którego tymczasowo aresztowany pozostaje, zarządzenia o wyrażeniu zgody na korzystanie z aparatu telefonicznego. Rozwiązanie to ogranicza w sposób nieuzasadniony realizację tego prawa, a ponadto odsuwa jego realizację w czasie, najczęściej z przyczyn techniczno-organizacyjnych. W praktyce odbywa się to w ten sposób, że po zastosowaniu tymczasowego aresztowania lub po zgłoszeniu się obrońcy w toku postępowania, w ramach którego stosowany jest areszt tymczasowy, obrońca występuje do organu procesowego do dyspozycji, którego tymczasowo aresztowany pozostaje, z wnioskiem o wydanie zarządzenia o wyrażeniu zgody na korzystanie z aparatu telefonicznego przez tymczasowo aresztowanego w celu umożliwienia aresztowanemu utrzymywania kontaktu telefonicznego z obrońcą. Następnie wniosek ten podlega rozpoznaniu przez organ do dyspozycji, którego tymczasowo aresztowany pozostaje. Brzmienie art. 217 § 2 k.k.w. przesądza o obowiązku organu procesowego wydania przedmiotowej zgody, chyba że zachodzą okoliczności wprost wskazane w tym przepisie, które wykluczają wydanie tej zgody. W konsekwencji z powyższego wynika, że organ nie może nie uwzględnić wniosku, jednakże czas konieczny na podjęcie czynności techniczno-organizacyjnych związanych ze złożeniem, rejestracją, rozpoznaniem wniosku, a także fizycznym wydaniem zarządzenia i zgłoszeniem się z tym zarządzeniem do aresztu śledczego, ogranicza konstytucyjno-konwencyjne prawo tymczasowo aresztowanego do kontaktu telefonicznego z obrońcą. W rzeczywistości realizacja tego prawa doznaje także uszczerbku w sytuacji, w której dochodzi np. do zmian sygnatury akt sprawy, zmiany jednostki organizacyjnej prokuratury prowadzącej postępowanie lub sądu rozpoznającego sprawę, względnie zmiany jednostki penitencjarnej, w której wykonywane jest tymczasowe aresztowanie. Wskazać również należy na sytuacje, w których areszt śledczy, organ i obrońca mają siedziby w różnych miejscowościach. W praktyce najczęstszym przykładem utrudniającym kontakt telefoniczny tymczasowo aresztowanego z jego obrońcą jest przede wszystkim zmiana organu procesowego, do dyspozycji którego tymczasowo aresztowany pozostaje. Sytuacje takie występują np. w

przypadku zmiany prokuratury prowadzącej postępowanie lub w przypadku zmiany właściwości miejscowej, rzeczowej lub funkcjonalnej sądu prowadzącego postępowanie. W opisanych sytuacjach wymagane jest uzyskanie przez tymczasowo aresztowanego za każdym razem nowego zarządzenia o zgodzie na kontakt telefoniczny z obrońcą, albowiem administracja aresztów śledczych wymaga każdorazowo nowego zarządzenia. Zarządzenie to może być nadto ograniczone czasowo. Obecnie obowiązująca regulacja po pierwsze ogranicza realizację tego prawa, wymaga dodatkowych czynności techniczno-organizacyjnych po stronie obrońcy lub osoby tymczasowo aresztowanej, ale przede wszystkim po stronie organu procesowego, które łączą się z koniecznością każdorazowego rejestrowania i rozpoznania wniosku oraz fizycznego wydania stosownego zarządzenia, w tym jego doręczenia. Utrzymywanie dotychczasowego stanu prawnego w tym zakresie jest całkowicie bezcelowe i nieuzasadnione.

III. OMÓWIENIE PROJEKTOWANEJ REGULACJI

Projektowana regulacja przewiduje, że jeżeli tymczasowo aresztowany ma ustanowionego obrońcę, organ, do którego dyspozycji tymczasowo aresztowany pozostaje na wniosek obrońcy, przesyła niezwłocznie do dyrektora aresztu śledczego, w którym przebywa tymczasowo aresztowany, zarządzenie o bezterminowej zgodzie na korzystanie przez tego tymczasowo aresztowanego z aparatu telefonicznego w celu utrzymywania kontaktu z ustanowionym w sprawie obrońcą. Zgoda jest skuteczna do czasu prawomocnego zakończenia postępowania, także w przypadku zmiany w toku postępowania organu, do którego dyspozycji tymczasowo aresztowany pozostaje lub jednostki penitencjarnej, w której wykonywane jest tymczasowe aresztowanie. Z chwilą zawiadomienia organu, do którego dyspozycji tymczasowo aresztowany pozostaje, o ustaniu stosunku obrończego, organ z urzędu wydaje zarządzenie o uchyleniu zarządzenia, o którym mowa w zdaniu pierwszym i przesyła je niezwłocznie do dyrektora aresztu śledczego, w którym przebywa tymczasowo aresztowany.

Różnica pomiędzy dotychczasowym stanem prawnym, a projektowanym stanem prawnym polega na tym, że nowoprojektowany stan prawny po pierwsze: w pełni pozwoli na realizację konstytucyjno-konwencyjnego prawa osoby tymczasowo aresztowanej do kontaktu telefonicznego z obrońcą wprowadzając zgodę na kontakt

telefoniczny o charakterze bezterminowym oraz bez względu na właściwość rzeczową, miejscową lub funkcjonalną organu do dyspozycji, którego tymczasowo aresztowany pozostaje, jak też niezależnie od zmiany jednostki penitencjarnej, w której wykonywane jest tymczasowe aresztowanie, po drugie uprości czynności techniczno-organizacyjne organu procesowego, odciążając organ procesowy od wykonywania dodatkowych czynności organizacyjnych, przede wszystkim konieczności rozpoznawania wniosków w tym samym przedmiocie, po trzecie usprawni realizację kontaktu telefonicznego tymczasowo aresztowanego z jego obrońcą. Na marginesie należy wskazać, że zmiana stanu prawnego nie uniemożliwi nadzoru lub interwencji organu procesowego w zasady wykonywania tego prawa, w szczególności z perspektywy celu kontaktu telefonicznego, albowiem organ procesowy na każdym etapie postępowania będzie mógł kontrolować czy w sprawie nie nastąpiły negatywne przesłanki udzielenia przedmiotowej zgody, o których mowa w art. 217c § 2 pkt 1 i 2 k.k.w. Ponadto z uwagi na konieczność wydania przez organ procesowy zarządzenia zezwalającego na realizację kontaktu telefonicznego osoby tymczasowo aresztowanej z obrońcą, składanie kolejnych wniosków w tym przedmiocie i ich rozpoznawanie przy znanym z góry sposobie ich załatwienia, jawi się jako oczywiście bezcelowe. Ponieważ jak już wskazano organ procesowy do dyspozycji, którego tymczasowo aresztowany pozostaje jest zobligowany do umożliwienia tymczasowo aresztowanemu realizacji jego prawa do obrony, w tym do telefonicznego kontaktu z obrońcą, warunkowanie tego uprawnienia czynnością procesową o charakterze organizacyjno-deklaratoryjnym jest nieproporcjonalnym ograniczeniem tego prawa.

IV. OMÓWIENIE SKUTKÓW PROJEKTU I OŚWIADCZENIE O ZGODNOŚCI Z PRAWEM UNII EUROPEJSKIEJ

Projektowana zmiana niesie za sobą pozytywne skutki społeczne i prawne, albowiem uchyla istniejące ograniczenia prawa tymczasowo aresztowanego do telefonicznego kontaktu z obrońcą, jednocześnie realizując w pełni prawo do obrony w tym aspekcie. Stanowi wyraz realizacji prawa osoby tymczasowo aresztowanej do bycia traktowanym w sposób humanitarny. Nie pociąga za sobą skutków gospodarczych. Przyczynia się do oszczędności finansowych Skarbu Państwa, gdyż uchyla konieczność podejmowania dodatkowych jedynie technicznych czynności absorbujących czas

organów procesowych i ich pracowników, jak też generujących koszty materiałów biurowych i kosztów doręczeń korespondencji urzędowej.

Projekt ustawy nie pociąga za sobą obciążenia budżetu państwa lub budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Projekt ustawy nie wymaga wydania aktów wykonawczych.

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

DEKLAROWANE SKUTKI REGULACJI (DSR) projekt ustawy

Informacja o projekcie

a) Tytuł projektu:

o zmianie ustawy – Kodeks karny wykonawczy

b) Przedstawiciel wnioskodawcy:

Poseł Paweł Śliz

I. Część wstępna

[1] Zwięzły opis zidentyfikowanego problemu i proponowanych rozwiązań.

Przedmiotem przedłożenia jest zmiana przepisów Kodeksu karnego wykonawczego (dalej „Kkw”) w zakresie przepisu regulującego zasady porozumiewania się osoby tymczasowo aresztowanej z jej obrońcą za pośrednictwem telefonu. Celem projektowanej regulacji jest zapewnienie osobie tymczasowo aresztowanej warunków do pełnej realizacji prawa do obrony, w tym zniesienie barier techniczno-organizacyjnych w aspekcie porozumiewania się tej osoby z jej obrońcą za pośrednictwem telefonu. Służyć temu celowi będzie również zwolnienie organu procesowego z dodatkowych czynności techniczno-organizacyjnych, które w obecnym stanie prawnym są konieczne i polegają na każdorazowym rejestrowaniu i rozpatrywaniu wniosku o wydanie zgody na korzystanie z aparatu telefonicznego przez osobę tymczasowo aresztowaną do kontaktu z jej obrońcą oraz fizycznym wydaniu stosownego zarządzenia i jego doręczeniu.

Skala problemu jest niezwykle duża, gdyż dotyczy wszystkich osób tymczasowo aresztowanych w placówkach penitencjarnych na całym terytorium RP.

Zmiana w art. 217c polega na dodaniu § 2a, który stanowi, że organ, do którego dyspozycji pozostaje tymczasowo aresztowany mający ustanowionego obrońcę, na wniosek obrońcy przesyła niezwłocznie do dyrektora aresztu śledczego, w którym ten tymczasowo aresztowany przebywa, zarządzenie o bezterminowej zgodzie na korzystanie przez tego tymczasowo aresztowanego z aparatu telefonicznego w celu utrzymania kontaktu z ustanowionym w sprawie obrońcą; zgoda ta jest skuteczna do czasu prawomocnego zakończenia postępowania, także w przypadku zmiany organu, do dyspozycji którego tymczasowo aresztowany pozostaje lub jednostki penitencjarnej, w której jest wykonywane tymczasowe aresztowanie. Przepis ten stanowi również, że z chwilą zawiadomienia organu o ustaniu stosunku obrończego, organ ten z urzędu wydaje zarządzenie o uchyleniu zgody na korzystanie z aparatu telefonicznego przez tego tymczasowo aresztowanego i przesyła je niezwłocznie do dyrektora właściwego aresztu śledczego.

Niewprowadzenie opisanych zmian będzie skutkowało dalszym obowiązywaniem przepisów utrudniających osobom tymczasowo aresztowanym pełne korzystanie z ich praw zagwarantowanych art. 42 ust. 2 Konstytucji RP, art. 48 ust. 2 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 3 lit. b i c Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności i art. 14 ust. 3 lit. b i d Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych, jak również treścią 18 zasady Zbioru zasad mających na celu ochronę wszystkich osób poddanych jakiegokolwiek formie aresztowania bądź uwięzienia (rezolucja Zgromadzenia Ogólnego ONZ43/173 z dnia 9 grudnia 1988 r.).

[2] Czy były rozważane rozwiązania alternatywne?

- Tak
- ~~Nie~~

II. Wymogi określone w art. 34 ust. 2 pkt 3–5 regulaminu Sejmu

[3] Jakie są przewidywane skutki prawne projektowanych rozwiązań?

Projektowane rozwiązanie wpisuje się w treść nowelizowanego przepisu art. 217c ustawy – Kodeks karny wykonawczy zarówno w zakresie terminologicznym, jak i formalnym i legislacyjnym; po jej wejściu w życie zapewni zgodność przepisów regulujących zasadę prawa do obrony z art. 42 ust. 2 Konstytucji RP, a także z art. 48 ust. 2 Karty Praw PODSTAWOWYCH Unii Europejskiej, z art. 6 ust 3 lit. b i c Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, z art. 14 ust. 3 lit. b i d Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych, jak również z treścią 18 zasady Zbioru zasad mających na celu ochronę wszystkich osób poddanych jakiegokolwiek formie aresztowania bądź uwięzienia – rezolucja Zgromadzenia Ogólnego ONZ 43/173 z dnia 9 grudnia 1988 r.

[4] Jakie są przewidywane skutki społeczne projektowanych rozwiązań?

Wprowadzenie w życie projektowanej regulacji zmieni sytuację osób tymczasowo aresztowanych w kontekście nieskrępowanego dostępu do usług obrońcy poprzez umożliwienie im nieograniczonego kontaktu telefonicznego z obrońcą, co będzie miało niedające się przecenić znaczenie dla polepszenia sytuacji oskarżonego w procesie karnym. Duże znaczenie ma też aspekt ułatwienia pracy obrońców i obrońców z urzędu – oszczędność czasu, obniżenie kosztów, przyspieszenie postępowań karnych.

[5] Jakie są przewidywane skutki gospodarcze projektowanych rozwiązań?

Nie przewiduje się skutków gospodarczych.

[6] Jakie są przewidywane skutki finansowe projektowanych rozwiązań, w szczególności wpływ na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego?

Nie przewiduje się skutków finansowych.

[7] Wykaz źródeł finansowania, jeśli projekt ustawy pociąga za sobą obciążenie budżetu państwa lub budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Nie dotyczy.

[8] Czy projekt ustawy podlega procedurze notyfikacyjnej?

- Nie

Tak, ponieważ:

- ~~określa plan przyznania lub zmiany pomocy państwa (art. 108 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej);~~
- ~~zawiera przepisy techniczne (dyrektywa (UE) 1535/2015);~~
- ~~dotyczy dziedziny podlegającej kompetencji Europejskiego Banku Centralnego (art. 127 ust. 4 tiret drugie TfUE);~~
- ~~ma zastosowanie do usług świadczonych przez usługodawców (dyrektywa 2006/123/WE);~~

~~➤ dotyczy innych niż wymienione wyżej dziedzin objętych procedurą notyfikacyjną.~~

III. Wymogi określone w art. 34 ust. 2a i 2b regulaminu Sejmu

[9] Czy projekt ustawy zawiera przepisy określające zasady podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej (art. 34 ust. 2a regulaminu Sejmu)?

- Nie
- ~~➤ Tak~~

[10] Czy wdrożenie projektowanych przepisów spowoduje obciążenia administracyjne mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców (art. 34 ust. 2a regulaminu Sejmu)?

- Nie
- ~~➤ Tak~~

[11] Czy projekt ustawy zawiera przepisy regulacyjne lub określa wymogi dotyczące świadczenia usług transgranicznych w rozumieniu ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (art. 34 ust. 2b regulaminu Sejmu)?

- Nie
- ~~➤ Tak~~

Warszawa, 5 marca 2025 r.

BEOS-WPEiM-345/25

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
L.dz. SP-409.082.45.2025
Data wpływu 05-03-2025

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej komisyjnego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny wykonawczy (przedstawiciel wnioskodawcy: poseł Paweł Śliz)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2022 r. poz. 990, ze zm.) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Projekt ustawy przewiduje dodanie § 2a w art. 217c ustawy z dnia 6 marca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy¹ (dalej: Kkw). Zgodnie z proponowanym przepisem jeżeli tymczasowo aresztowany ma ustanowionego obrońcę, organ, do którego dyspozycji tymczasowo aresztowany pozostaje, na wniosek obrońcy, przesyła niezwłocznie do dyrektora aresztu śledczego, w którym przebywa tymczasowo aresztowany, zarządzenie o bezterminowej zgodzie na korzystanie przez tego tymczasowo aresztowanego z aparatu telefonicznego w celu utrzymywania kontaktu z ustanowionym w sprawie obrońcą (dalej: zarządzenie o zgodzie na korzystanie z telefonu). Zgoda jest skuteczna do czasu prawomocnego zakończenia postępowania, także w przypadku zmiany w toku postępowania organu, do którego dyspozycji tymczasowo aresztowany pozostaje lub jednostki penitencjarnej, w której wykonywane jest tymczasowe aresztowanie. Z chwilą zawiadomienia organu, do którego dyspozycji tymczasowo aresztowany pozostaje, o ustaniu stosunku obrończego organ z urzędu wydaje zarządzenie o uchyleniu zarządzenia o zgodzie na korzystanie z telefonu i przesyła je niezwłocznie do dyrektora aresztu śledczego, w którym przebywa tymczasowo aresztowany.

Ustawa ma wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

¹ Dz. U. z 2024 r. poz. 706, ze zm.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy

Ze względu na przedmiot projektu ustawy należy przywołać następujące akty prawa Unii Europejskiej:

a) art. 47 i art. 48 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej (dalej: KPP UE, Karta);

b) dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/48/UE z dnia 22 października 2013 r. w sprawie prawa dostępu do adwokata w postępowaniu karnym i w postępowaniu dotyczącym europejskiego nakazu aresztowania oraz w sprawie prawa do poinformowania osoby trzeciej o pozbawieniu wolności i prawa do porozumiewania się z osobami trzecimi i organami konsularnymi w czasie pozbawienia wolności² (dalej: dyrektywa 2013/48/UE).

2.1. W art. 47 KPP UE uregulowano prawo do sądu i sprawiedliwego procesu. Elementem tego prawa jest określona w wymienionym przepisie możliwość uzyskania porady prawnej, skorzystania z pomocy obrońcy i przedstawiciela.

W art. 48 KPP UE określono w szczególności prawo do obrony. Zgodnie z ust. 2 wymienionego przepisu każdemu oskarżonemu gwarantuje się poszanowanie prawa do obrony.

Zgodnie z art. 51 KPP UE postanowienia Karty mają zastosowanie do państw członkowskich wyłącznie w zakresie, w jakim stosują one prawo Unii. Karta ta nie rozszerza zakresu zastosowania prawa UE poza jej kompetencje, nie ustanawia nowych kompetencji ani zadań Unii, ani też nie zmienia kompetencji i zadań określonych w traktatach.

2.2. Zgodnie z art. 1 dyrektywy 2013/48/UE określa ona normy minimalne dotyczące praw podejrzanych i oskarżonych w postępowaniu karnym oraz osób objętych postępowaniem na mocy decyzji ramowej 2002/584/WSiSW³ w zakresie dostępu do adwokata, do poinformowania osoby trzeciej o pozbawieniu wolności i do porozumiewania się z osobami trzecimi i organami konsularnymi w czasie pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 2 dyrektywy 2013/48/UE akt ten jest stosowany wobec podejrzanych lub oskarżonych w postępowaniu karnym od chwili poinformowania ich przez właściwe organy państwa członkowskiego, za pomocą oficjalnego powiadomienia lub w inny sposób, o tym, że są podejrzani lub oskarżeni o popełnienie przestępstwa, niezależnie od tego, czy zostali pozbawieni wolności. Ma on zastosowanie do czasu zakończenia postępowania, przez co rozumie się ostateczne rozstrzygnięcie kwestii, czy podejrzany lub oskarżony

² Dz. Urz. UE L 294 z 6.11.2013, s. 1.

³ Decyzja ramowa Rady z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między Państwami Członkowskimi (2002/584/WSiSW) (Dz. Urz. UE L 190 z 18.7.2002, s. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne: Rozdział 19, Tom 6, s. 34, ze zm.).

popelniał przestępstwo, w tym w stosownych przypadkach wydanie wyroku skazującego i rozpatrzenie wszelkich środków odwoławczych. Ponadto znajduje on zastosowanie do osób – innych niż podejrzani lub oskarżeni – które w toku przesłuchania przez policję lub inny organ ścigania stają się podejrzanymi lub oskarżonymi.

W art. 3 dyrektywy 2013/48/UE określono prawo dostępu do adwokata w postępowaniu karnym. Zgodnie z tym przepisem państwa członkowskie powinny zapewnić, aby podejrzani i oskarżeni mieli prawo dostępu do adwokata w takim terminie i w taki sposób, aby osoby te mogły rzeczywiście i skutecznie wykonywać przysługujące im prawo do obrony (ust. 1). Podejrzani lub oskarżeni mają prawo dostępu do adwokata bez zbędnej zwłoki. W każdym wypadku podejrzani lub oskarżeni mają dostęp do adwokata począwszy od najwcześniejszego z określonych w przepisie terminów. Wskazano w szczególności na konieczność zapewnienia dostępu do adwokata: przed przesłuchaniem podejrzanych lub oskarżonych przez policję lub inny organ ścigania lub organ sądowy; niezwłocznie po pozbawieniu ich wolności (ust. 2 lit. a oraz lit. c). Państwa członkowskie powinny zapewnić, aby podejrzani lub oskarżeni mieli prawo do spotykania się na osobności i porozumiewania się z reprezentującym ich adwokatem, także przed przesłuchaniem przez policję lub inny organ ścigania lub organ sądowy (ust. 3 lit. a).

W art. 4 dyrektywy 2013/48/UE określono zasadę poufności porozumiewania się z adwokatem. Zgodnie z omawianą regulacją państwa członkowskie powinny respektować zasadę poufności porozumiewania się pomiędzy podejrzanymi lub oskarżonymi a ich adwokatem przy korzystaniu z prawa dostępu do adwokata przewidzianego w dyrektywie 2013/48/UE. Takie porozumiewanie obejmuje spotkania, korespondencję, rozmowy telefoniczne oraz inne formy porozumiewania się, dozwolone na mocy prawa krajowego.

3. Analiza przepisów projektu ustawy pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Przewidziane w art. 3 ust. 3 lit. a i art. 4 dyrektywy 2013/48/UE prawo podejrzanych lub oskarżonych do kontaktów telefonicznych z adwokatem jest implementowane do prawa polskiego – w odniesieniu do praw tymczasowo aresztowanych – postanowieniami Kkw. Art. 217c Kkw reguluje możliwość kontaktów telefonicznych tymczasowo aresztowanego z obrońcą. Projekt przewiduje wydawanie zarządzeń o bezterminowej zgodzie na korzystanie przez tymczasowo aresztowanego z aparatu telefonicznego w celu utrzymywania kontaktu z ustanowionym w sprawie obrońcą. Celem projektowanej ustawy jest ułatwienie kontaktów telefonicznych tymczasowo aresztowanego z obrońcą. Projekt należy uznać za niesprzeczny z dyrektywą 2013/48/UE.

4. Konkluzje

Komisyjny projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny wykonawczy jest objęty zakresem regulacji prawa Unii Europejskiej.

Projekt nie jest sprzeczny z dyrektywą 2013/48/UE.

Autor:

Bartosz Pawłowski

ekspert ds. legislacji

w Biurze Ekspertyz

i Oceny Skutków Regulacji

Akceptował:

Wicedyrektor Biura Ekspertyz

i Oceny Skutków Regulacji

Ziemowit Cieślik

/podpisano elektronicznie/

Warszawa, 5 marca 2025 r.

BEOS-WPEiM-346/25

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L.dz. SR5.III.020.45.2025

Data wpływu 03.03.2025

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie stwierdzenia, czy komisyjny projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny wykonawczy (przedstawiciel wnioskodawcy: poseł Paweł Śliz) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu

Projekt ustawy przewiduje dodanie § 2a w art. 217c ustawy z dnia 6 marca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy¹ (dalej: Kkw). Zgodnie z proponowanym przepisem jeżeli tymczasowo aresztowany ma ustanowionego obrońcę, organ, do którego dyspozycji tymczasowo aresztowany pozostaje, na wniosek obrońcy, przesyła niezwłocznie do dyrektora aresztu śledczego, w którym przebywa tymczasowo aresztowany, zarządzenie o bezterminowej zgodzie na korzystanie przez tego tymczasowo aresztowanego z aparatu telefonicznego w celu utrzymywania kontaktu z ustanowionym w sprawie obrońcą (dalej: zarządzenie o zgodzie na korzystanie z telefonu). Zgoda jest skuteczna do czasu prawomocnego zakończenia postępowania, także w przypadku zmiany w toku postępowania organu, do którego dyspozycji tymczasowo aresztowany pozostaje lub jednostki penitencjarnej, w której wykonywane jest tymczasowe aresztowanie. Z chwilą zawiadomienia organu, do którego dyspozycji tymczasowo aresztowany pozostaje, o ustaniu stosunku obrończego organ z urzędu wydaje zarządzenie o uchyleniu zarządzenia o zgodzie na korzystanie z telefonu i przesyła je niezwłocznie do dyrektora aresztu śledczego, w którym przebywa tymczasowo aresztowany.

Projekt nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

¹ Dz. U. z 2024 r. poz. 706, ze zm.

Komisyjny projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny wykonawczy **nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej** w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu.

Autor:

Bartosz Pawłowski

ekspert ds. legislacji

Biurze Ekspertyz

i Oceny Skutków Regulacji

Akceptował:

Wicedyrektor Biura Ekspertyz

i Oceny Skutków Regulacji

Ziemowit Cieślik

/podpisano elektronicznie/

**Instytut Legislacji i Prac Parlamentarnych
Naczelnej Rady Adwokackiej**

ul. Świętojerska 16, 00-202 Warszawa
tel. 22 505 25 02, fax 22 505 08
e-mail: nra@nra.pl www.nra.pl

Warszawa, dnia 10 marca 2025 roku

NRA.12-SM-1.55.2025

OPINIA

**Naczelnej Rady Adwokackiej
do projektu ustawy o zmianie ustawy
Kodeks Karny Wykonawczy
przedłożonego przez Komisję Sprawiedliwości i Praw Człowieka Sejmu RP
w zakresie zmiany art. 217c Kodeksu Karnego Wykonawczego**

Naczelna Rada Adwokacka pozytywnie opiniuje projekt Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka Sejmu RP, dotyczący zmiany art. 217c Kodeksu Karnego Wykonawczego, w pełni podzielaając argumenty przywołane w treści uzasadnienia tego projektu.

Naczelna Rada Adwokacka objęte proponowanym projektem zmiany postulowała jeszcze w poprzedniej kadencji Sejmu. Współpracując przy tworzeniu tego projektu Naczelna Rada Adwokacka uczestniczyła także w pracach Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka Sejmu obecnej kadencji.

Przedłożony do zaopiniowania projekt Naczelna Rada Adwokacka przyjmuje z ogromną aprobatą, nie zgłaszając żadnych uwag do zaproponowanych rozwiązań i treści projektu. Jednocześnie, podkreślając pilność i wagę rozwiązywanych projektem kwestii, postuluje pilną realizację kolejnych etapów prac legislacyjnych nad tym projektem. Dynamiczne wprowadzenie zmian takich jak objęte opiniowanym

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

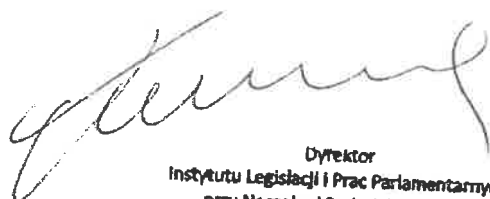
L. dz. SPS-III.020.45.2025

Data wpływu 11.03.2025

projektem, to ważny element potwierdzenia sprawczości ustawodawcy na deklarowanej drodze przywrócenia w Polsce praworządności i właściwego funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości.

advokat Dorota Kulińska

Dyrektor
Instytutu Legislacji
i Prac Parlamentarnych
Naczelnej Rady
Adwokackiej

Dyrektor
Instytutu Legislacji i Prac Parlamentarnych
przy Naczelnej Rady Adwokackiej

adv. Dorota Kulińska